

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru – Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2004/37/ES o ochrane pracovníkov pred rizikami z vystavenia účinkom karcinogénov alebo mutagénov pri práci

[COM(2017) 11 final – 2017/0004 COD]

(2017/C 288/07)

Spravodajkyňa: **Marjolijn BULK**

Konzultácia	Európsky parlament, 19.1.2017 Rada, 16.2.2017
Právny základ	článok 304 Zmluvy o fungovaní Európskej únie
Rozhodnutie plenárneho zhromaždenia	24.1.2017
Príslušná sekcia	sekcia pre zamestnanosť, sociálne veci a občianstvo
Prijaté v sekcii	3.5.2017
Prijaté v pléne	31.5.2017
Plenárne zasadnutie č.	526
Výsledok hlasovania (za/proti/zdržalo sa)	149/0/3

1. Závěry a odporúčania

- 1.1. EHSV víta začatie revízie smernice o karcinogénoch a je pripravený prispieť k tejto dôležitej diskusii.
- 1.2. EHSV vyzýva Komisiu, aby zhodnotila vplyv možného rozšírenia rozsahu pôsobnosti smernice o karcinogénoch a mutagénoch (ďalej len „smernica“) na látky, ktoré sú toxické z hľadiska reprodukčného zdravia.
- 1.3. Výbor dôrazne odporúča, aby sa v rámci revízií smernice a jej zmien a doplnení plánovaných na rok 2018 venovala väčšia pozornosť vystaveniu žien účinkom karcinogénov pri práci.
- 1.4. EHSV považuje za dôležité, aby Komisia na základe konzultácií so sociálnymi partnermi, členskými štátmi a inými zainteresovanými subjektmi zlepšila v smernici spoločnú metodiku na prijatie záväzných limitných hodnôt vystavenia účinkom týchto látok pri práci.
- 1.5. Tieto limitné hodnoty sa musia stanoviť na základe vedeckých a štatistických dôkazov, pričom sa musia zohľadňovať rozličné činitele, ako je uskutočniteľnosť a možnosť merania úrovni expozície. V Holandsku a Nemecku sa používa prístup založený na posúdení rizík, ktorý pomáha pri stanovovaní záväzných limitných hodnôt vystavenia pri práci tak, že úroveň rizika sa zohľadňuje ako primárny určujúci činiteľ sociálneho kompromisu.
- 1.6. EHSV považuje za potrebné, aby sa v rámci národných sústav sociálneho zabezpečenia alebo verejného zdravotníctva vytvorili programy, ktoré umožnia celoživotné sledovanie zdravia všetkých osôb, ktoré boli na pracovisku vystavené karcinogénom.
- 1.7. EHSV zdôrazňuje, že na zlepšenie ochrany pracovníkov pred účinkami karcinogénnych, mutagénnych a reprotoxických látok pri práci by členské štáty mali zabezpečiť, aby ich inšpektoráty práce mali dostatočné finančné a ľudské zdroje na vykonávanie svojich povinností.

1.8. EHSV podporuje spoločný postoj európskych sociálnych partnerov a odporúča prijať záväznú limitnú hodnotu vystavenia účinkom formaldehydu pri práci.

1.9. EHSV odporúča, aby Komisia pri vymedzovaní právnej definície pojmu výfukových plynov zo vznetových (dieselových) motorov zohľadnila zistenia SCOEL o týchto plynach.

2. Súvislosti návrhu

2.1. Rakovina je hlavnou príčinou úmrtí v dôsledku pracovných podmienok. V roku 2013 zomrelo v EÚ podľa odhadov 1,314 milióna osôb na rakovinu. Viac ako 100 000 úmrtí v EÚ bolo spôsobených rakovinou ako chorobou z povolania. Rakovina je v EÚ najčastejšou príčinou úmrtí súvisiacich so zamestnaním. Približne 20 miliónov pracovníkov v EÚ je pri práci vystavených účinkom karcinogénov. V štúdiu, ktorú v roku 2015 uverejnil holandský Národný ústav zdravia a životného prostredia ⁽¹⁾, sa ročné náklady na liečbu týchto druhov rakoviny ako choroby z povolania odhadujú na 334 miliárd EUR.

2.2. Právne predpisy o ochrane pracovníkov sa rakovinou ako chorobou z povolania zaoberajú v niekoľkých smerniciach. Všeobecné povinnosti podľa rámcovej smernice z roku 1989 sa vzťahujú na všetky riziká a vymedzujú všeobecné opatrenia, ktoré sa musia vykonávať na pracovisku ⁽²⁾. Smernica o chemických faktoroch sa vzťahuje na všetky nebezpečné chemikálie ⁽³⁾. Smernica o azbeste zohľadňuje niektoré osobitné potreby z hľadiska prevencie chorôb spôsobených azbestom ⁽⁴⁾. Najdôležitejším právnym predpisom je smernica o karcinogénoch prijatá v roku 1990.

2.3. V smernici o karcinogénoch a mutagénoch sú stanovené všeobecné minimálne požiadavky. Zamestnávateľia sú povinní zistiť a posúdiť riziká expozície a v prípade existencie rizika musia tejto expozícii zabrániť. Ak je to technicky možné, vyžaduje sa nahradiť proces alebo chemické činidlo (faktor) bezpečným alebo menej nebezpečným procesom alebo činidlom. Ak nahradenie nie je technicky možné, chemické karcinogény sa musia v rámci technických možností vyrábať a používať v uzavretom systéme, aby sa zabránilo expozícii. Ak ani to nie je technicky možné, vystavenie pracovníkov účinkom týchto látok sa musí znížiť na najnižšiu technicky možnú úroveň.

2.4. Okrem týchto všeobecných minimálnych požiadaviek sa ako neoddeliteľná súčasť mechanizmu ochrany pracovníkov v smernici stanovujú limitné hodnoty vystavenia účinkom konkrétnych karcinogénov a mutagénov pri práci. Konkrétne záväzné limitné hodnoty pre konkrétne chemické činidlá (faktory) sú uvedené v prílohe III k smernici. V tejto prílohe sú v súčasnosti vymedzené záväzné limitné hodnoty len pre tri látky alebo procesne spôsobené expozície. Tieto záväzné limitné hodnoty pokrývajú len malé percento pracovníkov vystavených karcinogénnym, mutagénnym alebo reprotoxickým látkam (CMR).

2.5. Európska komisia v roku 2016 oznámila, že smernica sa bude revidovať v troch etapách. V máji tohto roku prijala prvý návrh, ktorý je v súčasnosti predmetom diskusií v Európskom parlamente a Rade ministrov. Druhý návrh bol prijatý v januári 2017 a tretí je naplánovaný na rok 2018.

2.6. Revízia smernice je neustály proces. Prvý návrh obsahuje preskúmanie dvoch existujúcich záväzných limitných hodnôt a prijatie 11 nových. V správe Marity Ulvskogovej Európsky parlament podporil revíziu smernice a okrem iného navrhol rozšíriť rozsah jej pôsobnosti tak, že sa do nej zaradia reprotoxické látky, zavedú sa prísnejšie limitné expozičné hodnoty pre šesť posudzovaných látok a stanovia sa prechodné limitné hodnoty, aby sa zamestnávateľom poskytol dodatočný časť na implementáciu ⁽⁵⁾. Európsky parlament tiež zdôraznil, že revízie prílohy III smernice 2004/37/ES v rokoch 2017 a 2018 by mali zahŕňať aj také látky, zmesi a procesy, ako sú výfukové plyny zo vznetových motorov, formaldehyd, kadmium a jeho zlúčeniny, zlúčeniny niklu, arzén a jeho zlúčeniny a akrylonitril, avšak nemalo by sa obmedziť iba na ne. Prevažná väčšina politických skupín podporila kompromisné znenie, ktoré navrhol Európsky parlament.

⁽¹⁾ *Work related cancer in the European Union. Size, impact and options for further prevention*, Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), 2015.

⁽²⁾ Opatrenia na zlepšenie ochrany zdravia a bezpečnosti pracovníkov pri práci, smernica Rady 89/391/EHS (Ú. v. ES L 183, 29.6.1989, s. 1).

⁽³⁾ Ochrana zdravia a bezpečnosti pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s chemickými faktormi pri práci, smernica Rady 98/24/ES (Ú. v. ES L 131, 5.5.1998, s. 11).

⁽⁴⁾ Ochrana pracovníkov pred rizikami z vystavenia účinkom azbestu pri práci, smernica 2009/148/ES (Ú. v. EÚ L 330, 16.12.2009, s. 28).

⁽⁵⁾ Správa Marity Ulvskogovej.

2.7. Hlavným cieľom druhého návrhu je prijať päť nových záväzných limitných hodnôt expozície. Aj keď sa komplexné zmesi polycyklických aromatických uhľovodíkov a použité motorové oleje objavili v prílohe, v ktorej sa vymedzuje rozsah pôsobnosti smernice, pre tieto dve karcinogénne látky neboli stanovené žiadne limitné hodnoty. Na základe vlastnej analýzy Komisia rozhodla, že v tomto štádiu by sa nemali prijímať žiadne opatrenia pre päť karcinogénov⁽⁶⁾.

3. Všeobecné pripomienky

3.1. Rozsah pôsobnosti smernice je v súčasnosti obmedzený na karcinogény a mutagény, pričom by sa malo zväziť rozšírenie pôsobnosti na reprotoxické látky. Podľa Európskej agentúry pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (EU-OSHA) sa účinky expozície pri práci na reprodukčnú sústavu mužov a žien môžu prejavovať ako zmena v úrovni pohlavných hormónov, znížené libido a znížená potencia, menštruačné poruchy, predčasná menopauza, oneskorená prvá menštruácia, porucha funkcie vaječníkov, zhoršenie akosti semena a znížená mužská a ženská plodnosť. Vystavenie účinkom jedovatých látok môže spôsobiť priame poškodenie buniek vyvíjajúcich sa spermii a vajíčok. Expozícia matiek počas tehotenstva môže narušiť vývoj plodu [...]. Vystavenie účinkom jedovatých látok môže prívodiť množstvo ďalekosiahlych účinkov, napr. úmrtie plodu, spomalenie rastu vo vnútri maternice, predčasné narodenie, vrodené poruchy, úmrtie po narodení, poruchy poznávacích schopností a zmeny imunologickej citlivosti alebo detskú rakovinu. Vystavenie matiek účinkom chemických látok pri práci môže spôsobiť aj kontamináciu materského mlieka. Niektoré hormonálne aktívne chemické látky známe ako endokrinné disruptory môžu ovplyvňovať činnosť endokrinnnej sústavy a následne mať neblahé účinky na reprodukčnú sústavu, ako je nedostatočná akosť semena a poškodenie reprodukčných tkanív u mužov a niektoré gynekologické zdravotné ťažkosti u žien.

3.1.1 Podľa nariadenia REACH a viacerých špecifických legislatívnych dokumentov (o kozmetických výrobkoch, biocídoch a pesticídoch) sú karcinogénne, mutagénne a reprotoxické látky posudzované v zastrešujúcej skupine veľmi pozorne sledovaných látok. Majú niektoré spoločné charakteristiky, medzi ktoré patrí ich akútny vplyv na zdravie, náročnosť posúdenia rizika (keďže následky expozície sa často objavujú po dlhom latentnom období), náročnosť riadenia rizík a problémy súvisiace s „koktejlovým účinkom“, čo je vystavenie účinkom dvoch alebo viacerých rozličných látok alebo procesov. V legislatíve viacerých členských štátov bol prijatý takýto prístup s podporou národných sociálnych partnerov. EHSV vyzýva Komisiu, aby zhodnotila vplyv možného rozšírenia rozsahu pôsobnosti smernice o karcinogénoch a mutagénoch na látky, ktoré sú toxické z hľadiska reprodukčného zdravia.

3.2. V stratégii EÚ proti rakovine ako chorobe z povolania by sa malo viac pozornosti venovať ženám.

3.2.1. Charakteristiky vystavenia a druhy rakoviny sa u mužov a žien môžu líšiť. Rakovina prsníka je napríklad u mužov veľmi zriedkavým ochorením, kým u žien ide o najbežnejšie rakovinové ochorenie. Viacnásobná expozícia pri práci môže prispieť k vzniku rakoviny prsníka.

3.2.2. Výbor dôrazne žiada Komisiu, aby pri revízii smernice a jej zmenách a doplneniach naplánovaných na rok 2018 systematickejšie zohľadňovala vystavenie žien účinkom karcinogénov pri práci. V mnohých povolaniach, v ktorých prevažujú ženy (zdravotníctvo, upratovacie a kadernícke služby atď.), sú pracovníčky vystavované účinkom karcinogénnych látok, ktoré sa zanedbávajú. Je potrebné stanoviť kritériá zisťovania a klasifikácie endokrinných disruptorov, ktoré prispievajú k vzniku niektorých rakovinových ochorení. V zdravotníckych povolaniach by sa mala sprísniť prevencia, pokiaľ ide o používanie cytostatických výrobkov (t. j. chemoterapeutík). Aj keď ionizačné žiarenie nie je predmetom tohto stanoviska, EHSV dôrazne poukazuje na potrebu sprísniť aj iné smernice, konkrétne smernicu 2013/59/Euratom.

3.3. Medzi zainteresovanými subjektmi jestvuje rozsiahly konsenzus o úlohe a význame záväzných limitných hodnôt vystavenia pri práci. Záväzné limitné hodnoty sú dôležité, pretože pomáhajú znižovať riziko, aj keď nejestvuje bezpečná úroveň expozície. Musia sa stanoviť na primeranej úrovni a zohľadňovať vedecké dôkazy a aspekty vykonateľnosti.

3.3.1. Na odvodenie limitných hodnôt však v EÚ nejestvuje jednotná metodika. V súčasnosti Komisia postupuje „od prípadu k prípadu“. Vo väčšine prípadov by sa mohla zväčšiť transparentnosť a dôslednosť. Niektoré limitné hodnoty sú dobré, iné neposkytujú dostatočnú ochranu. EHSV sa domnieva, že ak ide o zdravie a ľudské životy, musia ambície zodpovedať výzvam.

⁽⁶⁾ Berýlium a jeho anorganické zlúčeniny, hexachlórbenzén, výfukové plyny zo vznetových motorov, výpary a prach zo spracovania kaučuku a 4,4'-metylénbis(2-chlóranilín).

3.3.2. Ďalším faktorom je, že členské štáty majú rozdielne prístupy. Niektoré z nich si stanovili záväzné limitné hodnoty pre vyše sto rozličných karcinogénnych, mutagénnych alebo reprotoxických látok, iné pre menej ako desať. Tieto záväzné hodnoty sa v jednotlivých krajinách môžu líšiť. To spôsobuje ťažkosti spoločnostiam pôsobiacim v rôznych krajinách s rozličnými normami a v niektorých prípadoch by to mohlo viesť k nespravodlivej hospodárskej súťaži.

3.3.3. Preto EHSV považuje za dôležité, aby Komisia v smernici stanovila metodiku prijímania záväzných limitných hodnôt expozície. Takýto proces by mal zahŕňať rozsiahlu konzultáciu so sociálnymi partnermi, členskými štátmi a ostatnými zainteresovanými subjektmi, vrátane mimovládnych organizácií. Národné skúsenosti pomôžu určiť osvedčené postupy. Podľa EHSV by sa mali osobitne zohľadniť nasledujúce dva prvky.

3.3.3.1. Po prvé, dôslednosť záväzných limitných hodnôt vystavenia účinkom jedovatých látok, aby sa zabránilo stavu, keď pracovníci vystavení účinku určitých látok budú znášať oveľa väčšie riziko, než pracovníci vystavení účinkom iných látok. Sociálni partneri v Nemecku a Holandsku podporujú prístup založený na posudzovaní rizika. To pomáha pri stanovovaní limitných hodnôt expozície tak, že úroveň rizika sa zohľadňuje ako primárny určujúci činiteľ sociálneho kompromisu.

3.3.3.2. Po druhé, záväzné limitné hodnoty vystavenia pri práci sa musia stanovovať na základe vedeckých dôkazov. Pritom sa musia zohľadňovať rozličné činitele, ako je uskutočniteľnosť a možnosť merania úrovni expozície. Aby sa zamestnávateľom pri preventívnych opatreniach pomohlo určovať priority, mali by tieto hodnoty zodpovedať úrovni rizika súvisiaceho s úrovňou expozície.

3.4. Vo väčšine prípadov je medzi expozíciou a vznikom rakoviny dlhé latentné obdobie. EHSV preto považuje za potrebné, aby exponovaní pracovníci a pracovníci v dosahu rizika expozície boli chránení tým, že sa im ponúkne celoživotné sledovanie zdravotného stavu vykonávané v rámci národných sústav sociálneho zabezpečenia alebo zdravotníctva a dostupné pre všetkých exponovaných pracovníkov.

3.5. EHSV odporúča zamerať viac úsilia na oblasť vedeckých a štatistických štúdií. Rakovina ako choroba z povolania môže byť spôsobená aj stresom, faktormi súvisiacimi s organizáciou práce, napr. práca na zmeny atď. Väčšia pozornosť a viac finančných prostriedkov by sa mali venovať výskumu následkov a potenciálnej synergie kombinovaného vystavenia rôznym činiteľom, ako sú chemické a biologické alebo fyzikálne činidlá, chemické látky, organizácia práce atď.

3.6. EHSV zdôrazňuje, že jednou z hlavných úloh v oblasti ochrany pracovníkov pred účinkom karcinogénnych, mutagénnych a reprotoxických látok na pracovisku je zintenzívniť kontrolu vykonávania a uplatňovania smernice. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby inšpektoráty práce mali dostatok finančných a ľudských zdrojov na plnenie svojich úloh a zároveň pomôcť spoločnostiam, najmä malým a stredným podnikom, dodržiavať tieto nové ustanovenia. Mali by zintenzívniť svoju spoluprácu s Európskou agentúrou pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci. Jedným zo zodpovedajúcich nástrojov je OIRA, internetová platforma na interaktívne posudzovanie rizík on-line, ktorá jednoduchým a štandardizovaným postupom umožňuje vytvoriť v ktoromkoľvek jazyku odvetvové nástroje na posudzovanie rizík.

4. Konkrétne pripomienky

4.1. V druhom návrhu smernice sa zavádzajú záväzné limitné hodnoty vystavenia účinkom ďalších piatich karcinogénnych látok na pracovisku.

4.1.1. (Chlórmetyl)oxirán je karcinogén bez limitnej hodnoty. V EÚ je počet exponovaných pracovníkov 43 813. Komisia navrhuje záväznú limitnú hodnotu expozície 1,9 mg/m³. Pätnásť členských štátov bude musieť limitnú hodnotu zaviesť (7) alebo aktualizovať (8), aby ju znížili na 1,9 mg/m³. Odhaduje sa, že okolo 69 % exponovaných pracovníkov pracuje v týchto pätnástich členských štátoch, a teda zlepšenie právnej ochrany zavedením tejto limitnej hodnoty by bolo pre nich prínosom. EHSV sa domnieva, že navrhnutá limitná hodnota by prispela k zníženiu výskytu rakoviny ako choroby z povolania.

4.1.2. Etyléndibromid je genotoxický karcinogén bez limitnej hodnoty. Odhaduje sa, že potenciálne je tomuto 1,2-dibrometánu v EÚ vystavených menej ako 8 000 pracovníkov. Komisia navrhuje záväznú limitnú hodnotu expozície 0,8 mg/m³. Dvadsať členských štátov bude musieť limitnú hodnotu zaviesť (11) alebo aktualizovať (9), aby ju znížili na 0,8 mg/m³. Odhaduje sa, že 81 % exponovaných pracovníkov pracuje v týchto dvadsiatich členských štátoch, a teda zlepšenie právnej ochrany zavedením tejto limitnej hodnoty by bolo pre nich prínosom. Očakáva sa, že dodatočné náklady budú pre spoločnosti (medzi nimi aj mikropodniky a malé podniky) veľmi nízke. EHSV sa domnieva, že navrhnutá limitná hodnota by prispela k zníženiu výskytu rakoviny ako choroby z povolania.

4.1.3. *Etyléndichlorid* je podľa nariadenia CLP klasifikovaný ako karcinogén 1B. Odhaduje sa, že jeho účinkom je v Európe potenciálne vystavených menej ako 3 000 pracovníkov⁽⁷⁾. Komisia navrhuje záväznú limitnú hodnotu expozície 8,2 mg/m³ alebo 2 ppm. Dvadsaťtri členských štátov bude musieť limitnú hodnotu zaviesť (5) alebo aktualizovať (18), aby ju znížili na 2 ppm, takže sa očakáva, že pre veľkú časť exponovaných pracovníkov by zlepšenie právnej ochrany bolo prínosom. EHSV sa domnieva, že navrhnutá limitná hodnota by prispela k zníženiu výskytu rakoviny ako choroby z povolania.

4.1.4. *4,4'-metyléndianilín* je genotoxický karcinogén. Odhaduje sa, že v chemickom priemysle je približne 70 až 140 ľudí vystavených účinkom tejto látky vdychovaním. Počet ľudí vystavených jej pôsobeniu na pokožku je podstatne vyšší a odhaduje sa, že ide o 390 000 až 3,9 milióna pracovníkov⁽⁸⁾. Komisia navrhuje záväznú limitnú hodnotu expozície 0,08 mg/m³. Dvadsaťtri členských štátov bude musieť limitnú hodnotu zaviesť (12) alebo aktualizovať (11), aby ju znížili na 0,08 mg/m³. EHSV sa domnieva, že navrhnutá limitná hodnota by prispela k zníženiu výskytu rakoviny ako choroby z povolania.

4.1.5. *Trichlóretylén* je podľa Medzinárodnej agentúry na výskum rakoviny (IARC) klasifikovaný ako karcinogén skupiny 2A a v EÚ podľa nariadenia CLP ako karcinogén kategórie 1B. Odhaduje sa, že potenciálne je v EÚ účinku tejto látky vystavených 74 000 pracovníkov. Komisia navrhuje kombináciu limitnej hodnoty 54,7 mg/m³ alebo 10 ppm a krátkodobý expozičný limit 164,1 mg/m³ alebo 30 ppm. Z dvadsiatichdvoch členských štátov, ktoré už majú svoju záväznú limitnú hodnotu vystavenia účinkom trichlóretylénu pri práci, šesťnásť prijalo aj krátkodobý expozičný limit. Sedemnásť členských štátov bude musieť limitnú hodnotu zaviesť (6) alebo aktualizovať (11), aby ju znížili na 54,7 mg/m³ (10 ppm). Odhaduje sa, že takmer 74 % exponovaných pracovníkov pracuje v týchto sedemnástich členských štátoch, a teda zlepšenie právnej ochrany zavedením tejto limitnej hodnoty by bolo pre nich prínosom. EHSV konštatuje, že v niektorých členských štátoch bol pre trichlóretylén zavedený nižší limit, ktorý podporili organizácie zamestnávateľov a odborové organizácie. Aby sa zmenšil výskyt rakoviny ako choroby z povolania, mohlo by sa aj na úrovni EÚ uvažovať o nižšom limite.

4.2. Aj keď sa komplexné zmesi *polycyklických aromatických uhľovodíkov* a použité motorové oleje objavili v prílohe, v ktorej sa vymedzuje rozsah pôsobnosti smernice, pre tieto dve karcinogénne látky neboli stanovené žiadne limitné hodnoty.

4.2.1. *Komplexné zmesi polycyklických aromatických uhľovodíkov* s obsahom benzo[a]pyrénu ako indikátorom. Ide o rozsiahlu triedu organických zlúčenín. EHSV sa domnieva, že navrhnuté opatrenie by prispelo k zníženiu výskytu rakoviny ako choroby z povolania.

4.2.2. *Minerálne oleje ako použité motorové oleje*. Vystavenie účinkom minerálnych olejov v podobe použitých motorových olejov môže spôsobiť rakovinu kože. Počet exponovaných pracovníkov sa odhaduje na 1 milión a ide väčšinou o zamestnancov v údržbe a opravách motorových vozidiel. EHSV sa domnieva, že navrhnuté opatrenie by prispelo k zníženiu výskytu rakoviny ako choroby z povolania.

5. Ďalšie látky a procesy, ktoré by sa mali doplniť

5.1. *Formaldehyd*. Pre formaldehyd Komisia nenavrhol záväznú limitnú hodnotu. V roku 2009 IARC dospela k záveru, že existujú dostatočné dôkazy priamej spojitosti medzi formaldehydom a myeloidnou leukémiou u ľudí. Dostupné informácie o formaldehyde sú dostatočné na odvodenie zdravotne relevantnej limitnej hodnoty, 8-hodinového časovo váženého priemeru a krátkodobého expozičného limitu. Na základe dostupných údajov SCOEL odvodil limitnú hodnotu vystavenia účinkom formaldehydu 0,3 ppm (8-hodinový časovo vážený priemer) a krátkodobý expozičný limit 0,6 ppm. Na základe toho Poradný výbor pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (ACSHW) tiež rozhodol odporučiť túto limitnú hodnotu Komisii. V roku 2016 európski sociálni partneri požiadali Komisiu, aby navrhované zdravotne relevantné hodnoty stanovené výborom SCOEL použila ako záväznú limitnú hodnotu vystavenia účinkom tejto chemickej látky pri práci⁽⁹⁾. EHSV podporuje tento spoločný postoj a domnieva sa, že navrhnutá limitná hodnota by sa mala schváliť.

⁽⁷⁾ Údaje z roku 2009.

⁽⁸⁾ *Research project P937/9 on 4,4'-Methylenedianiline*, Institute of Medicine, máj 2011 (v roku 2016 bol premenovaný na Health and Medicine Division).

⁽⁹⁾ *Request to include Formaldehyde in Annex III of the Carcinogens and Mutagens Directive 2004/37/EC*, EPF, ETUC, EAMA, ETRMA, Formacare a EPRA, 15. júla 2016.

5.2. Výfukové plyny zo vznetrových (dieselových) motorov. V roku 2012 Medzinárodná agentúra na výskum rakoviny (IARC) zaradila všetky emisie výfukových plynov zo vznetrových motorov medzi karcinogény triedy 1 (látka s overeným karcinogénnym účinkom na ľudský organizmus). Podľa Komisie sú účinkom emisií výfukových plynov zo vznetrových motorov v EÚ pri práci vystavené viac ako tri milióny pracovníkov. Celkový počet pracovníkov vystavených týmto výfukovým plynom aspoň počas určitej časti svojej profesionálnej kariéry predstavoval v roku 2010 12 miliónov a do roku 2060 by sa mohol zvýšiť na 20 miliónov. V hodnotení vplyvu vykonanom Komisiou sa uvádza, že v dôsledku toho, že nejestvuje legislatíva, ktorá by zakazovala vystavenie účinkom výfukových plynov zo vznetrových motorov pri práci, zomrie v rokoch 2010 až 2 069 230 000 ľudí.

5.2.1. Hlavným argumentom Komisie na vylúčenie výfukových plynov zo vznetrových motorov z prílohy I a prílohy III smernice je, že by bolo ťažké nájsť právnu definíciu, ktorá by rozlišovala medzi novými a starými motormi. EHSV zastáva názor, že cieľom smernice nie je stanoviť technické normy pre motory, ale právne vymedziť výfukové plyny zo vznetrových motorov ako karcinogénny proces podľa vedeckých dôkazov a posúdenia IARC. Na pracovisku môžu byť pracovníci vystavení účinkom výfukových plynov z viacerých vznetrových motorov, ktoré spĺňajú rozličné expozičné normy. Významnú úlohu pri charakterizovaní expozície zohrávajú aj iné činitele: teplota spaľovania a údržba a čistenie motorov. Mohla by sa stanoviť záväzná limitná hodnota vystavenia pri práci, ktorá zohľadní koncentráciu elementárneho uhlíka (EC) v ovzduší. EHSV sa domnieva, že by sa malo brať do úvahy toto zistenie výboru SCOEL: „Hoci toxikologické údaje podporujú stanovenie prahovej hodnoty (podľa možnosti na 0,02 mg emitovaných častíc/m³ alebo menej, čo zodpovedá 0,015 mg EC/m³), z epidemiologických údajov vyplýva značné riziko vzniku rakoviny už pod týmito úrovňami expozície. Preto celkový limit expozície pri práci, ktorý by primerane ochraňoval pracovníkov, nie je možné stanoviť na základe údajov a analýz, ktoré sú v súčasnosti dostupné. Toxikologické aj ľudské epidemiologické údaje sa však ďalej zhromažďujú a vyhodnocujú.“⁽¹⁰⁾

V Bruseli 31. mája 2017

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Georges DASSIS

⁽¹⁰⁾ Stanovisko SCOEL č. 403 z roku 2016.